Zbiór Orzeczeń

OPINIA RZECZNIKA GENERALNEGO
JULIANE KOKOTT
przedstawiona w dniu 3 marca 2016 r.[1]

Sprawa C-158/15

Elektriciteits Produktiemaatschappij Zuid-Nederland EPZ NV
przeciwko
Bestuur van de Nederlandse Emissieautoriteit

[wniosek o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym złożony przez Raad van State (Niderlandy)]

Prawo ochrony środowiska — Dyrektywa 2003/87/WE — System handlu uprawnieniami do emisji gazów cieplarnianych — Pojęcie instalacji — Rozporządzenie (UE) nr 601/2012 — Monitorowanie emisji gazów cieplarnianych — Paliwo wyprowadzone z instalacji

I – Wprowadzenie

1. System handlu uprawnieniami do emisji na podstawie dyrektywy 2003/87/WE[2] jest jednym z najważniejszych narzędzi Unii do zwalczania zmian klimatycznych. W systemie tym elektrownie węglowe dla uwalniania CO_2 przy produkcji prądu muszą uzyskać uprawnienia do emisji, tzw. certyfikaty. Wniosek o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym dotyczy pytania, czy obejmuje to też uwalnianie CO_2, które spowodowane jest samozagrzewaniem węgla kamiennego na własnym składzie węgla elektrowni.

2. Uwzględnienie tych emisji zakładałoby, że skład stanowi część elektrowni stanowiącej instalację w rozumieniu dyrektywy 2003/87. Mające przy tym zastosowanie pojęcie instalacji nie ogranicza się do tej dyrektywy, lecz znajduje się w brzmieniu w wysokim stopniu identycznym w dużo bardziej ogólnej dyrektywie w sprawie emisji przemysłowych[3], gdzie ma centralne znaczenie. W niniejszym postępowaniu Trybunał po raz pierwszy wypowie się co do tego pojęcia. Chociaż wykładnia definicji jednej dyrektywy nie koniecznie musi być przeniesiona na inną dyrektywę, niniejsza sprawa ma jednak znaczenie precedensowe.

3. Nawet gdyby skład został zaliczony do elektrowni rozumianej jako instalacja, uwzględnienie rozpatrywanych emisji byłoby jednak wykluczone, gdyby węgiel utracony w wyniku samozagrzewania w rozumieniu art. 27 ust. 2 rozporządzenia (UE) nr 601/2012[4] należało uznać za paliwo wyprowadzone z instalacji.

1 — Język oryginału: niemiecki.

2 — Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 13 października 2003 r. ustanawiająca system handlu przydziałami emisji gazów cieplarnianych we Wspólnocie oraz zmieniająca dyrektywę Rady 96/61/WE (Dz.U. L 275, s. 32), zmieniona rozporządzeniem (UE) nr 421/2014 […] zmieniającym dyrektywę 2003/87 […] w celu wprowadzenia w życie do 2020 r. porozumienia międzynarodowego w sprawie stosowania jednego międzynarodowego środka rynkowego do emisji z międzynarodowego lotnictwa (Dz.U. L 129, s. 1).

3 — Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2010/75/UE z dnia 24 listopada 2010 r. w sprawie emisji przemysłowych (zintegrowane zapobieganie zanieczyszczeniom i ich kontrola) (Dz.U. L 334, s. 17).

4 — Rozporządzenie Komisji (UE) nr 601/2012 z dnia 21 czerwca 2012 r. w sprawie monitorowania i raportowania w zakresie emisji gazów cieplarnianych zgodnie z dyrektywą 2003/87/WE Parlamentu Europejskiego i Rady (Dz.U. L 181, s. 30).

II – Ramy prawne

A – *Dyrektywa 2003/87*

4. Zakres stosowania dyrektywy 2003/87 jest określony w art. 2 ust. 1:

„Niniejszą dyrektywę stosuje się do emisji z działań wymienionych w załączniku I oraz gazów cieplarnianych wymienionych w załączniku II".

5. Spośród definicji zawartych w art. 3 dyrektywy 2003/87 należy wyróżnić trzy następujące:

„Do celów niniejszej dyrektywy zastosowanie mają następujące definicje:

[…]

b) »emisje« oznaczają uwolnienie gazów cieplarnianych do powietrza z źródła znajdującego się w jakiejkolwiek instalacji […]

[…]

e) »urządzenie [instalacja]« oznacza stacjonarną jednostkę techniczną, gdzie przeprowadzana jest jedna lub więcej czynności, wymienionych w załączniku 1 oraz wszelkie inne czynności bezpośrednio związane, które mają technicznie powiązania z czynnościami prowadzonymi na danym miejscu i które mogą mieć wpływ na emisje;

[…]

t) »spalanie« oznacza każde utlenianie paliwa, niezależnie od sposobu wykorzystania uzyskanej w tym procesie energii cieplnej, elektrycznej lub mechanicznej oraz wszelkie inne bezpośrednio z tym związane czynności, w tym przemywanie [oczyszczanie] gazów odlotowych;

[…]".

6. Obowiązek zwrotu uprawnień do emisji gazów cieplarnianych jest zapisany w art. 12 ust. 3 dyrektywy 2003/87:

„Państwa członkowskie zapewniają, aby do dnia 30 kwietnia każdego roku operatorzy każdego urządzenia zwracali liczbę przydziałów [uprawnień] innych niż przydziały [uprawnienia] wydane na mocy rozdziału II, odpowiadającą całkowitej ilości emisji z urządzeń w trakcie poprzedniego roku kalendarzowego, zweryfikowanej zgodnie z art. 15, oraz aby były one następnie anulowane".

7. Spalanie paliw w instalacjach o całkowitej nominalnej mocy cieplnej przekraczającej 20 MW jest jedną z działalności, które są wymienione w załączniku I do dyrektywy 2003/87. We wprowadzeniu do tego załącznika wyjaśnione jest, jakie procesy należy uwzględnić przy spalaniu:

„3. Gdy w celu podjęcia decyzji o włączeniu instalacji do systemu wspólnotowego przeprowadzane są obliczania dotyczące całkowitej nominalnej mocy cieplnej instalacji, uwzględnia się sumę nominalnej mocy cieplnej wszystkich jednostek technicznych stanowiących część instalacji, w których dochodzi do spalania paliwa. Jednostki takie mogą obejmować wszystkie rodzaje kotłów, palników, turbin, ogrzewaczy, pieców, spalarni, pieców do kalcynacji, pieców do prażenia, osuszaczy, silników, ogniw paliwowych, urządzeń do spalania z wykorzystaniem pętli chemicznej, pochodni

gazowych oraz urządzeń do wychwytywania termalnego lub katalitycznego po spalaniu. W obliczeniach tych nie uwzględnia się jednostek o nominalnej mocy cieplnej poniżej 3 MW oraz jednostek wykorzystujących wyłącznie biomasę […].

[…]

5. W przypadku przekroczenia [w instalacji] wartości progowej zdolności produkcyjnych jakiegokolwiek działania objętego niniejszym załącznikiem, wszystkie jednostki, w których dochodzi do spalania paliwa, inne niż jednostki spalania odpadów niebezpiecznych lub odpadów komunalnych powinny być objęte zezwoleniem na emisję gazów cieplarnianych".

B – *Rozporządzenie nr 601/2012*

8. Zgodnie z art. 1 rozporządzenie nr 601/2012[5] ustanawia zasady monitorowania i raportowania w zakresie emisji gazów cieplarnianych oraz danych dotyczących działalności zgodnie z dyrektywą 2003/87/WE w okresie rozliczeniowym unijnego systemu handlu uprawnieniami do emisji rozpoczynającym się dnia 1 stycznia 2013 r. i w kolejnych okresach rozliczeniowych.

9. Zgodnie z art. 5 rozporządzenia nr 601/2012 monitorowanie musi być kompletne:

„Monitorowanie i raportowanie prowadzi się w sposób kompletny i obejmują one wszystkie emisje z procesów technologicznych oraz z procesów spalania, ze wszystkich źródeł emisji i strumieni materiałów wsadowych należących do rodzajów działań wymienionych w załączniku I do dyrektywy 2003/87/WE oraz innych stosownych rodzajów działań włączonych zgodnie z art. 24 wspomnianej dyrektywy, a także emisje wszystkich gazów cieplarnianych określonych w odniesieniu do tych rodzajów działań, przy jednoczesnym unikaniu podwójnego liczenia.

Prowadzący instalacje i operatorzy statków powietrznych stosują właściwe środki w celu zapobiegania powstawaniu w okresie sprawozdawczym jakichkolwiek luk w danych".

10. Artykuł 20 ust. 1 rozporządzenia nr 601/2012 określa granice monitorowania przez prowadzącego instalację:

„Prowadzący instalację definiuje granice monitorowania dla każdej instalacji.

W tych granicach prowadzący instalację uwzględnia wszystkie odpowiednie emisje gazów cieplarnianych pochodzące ze wszystkich źródeł emisji i strumieni materiałów wsadowych należących do rodzajów działań prowadzonych w instalacji i wymienionych w załączniku I do dyrektywy 2003/87/WE, jak również z rodzajów działań i gazów cieplarnianych włączonych przez państwo członkowskie na mocy art. 24 dyrektywy 2003/87/WE.

Prowadzący instalację uwzględnia zarówno emisje z normalnego trybu działalności, jak i z wydarzeń nietypowych, włącznie z rozruchem i wyłączeniem instalacji oraz sytuacjami awaryjnymi w okresie sprawozdawczym, z wyjątkiem emisji z ruchomych maszyn służących do celów transportu".

11. Artykuł 21 ust. 1 rozporządzenia nr 601/2012 dotyczy wyboru metody monitorowania:

„Do celów monitorowania emisji z instalacji prowadzący instalację decyduje się na stosowanie metodyki opartej na obliczeniach lub metodyki opartej na pomiarach, z zastrzeżeniem przepisów szczegółowych niniejszego rozporządzenia.

5 — Rozporządzenie Komisji (UE) z dnia 21 czerwca 2012 r. w sprawie monitorowania i raportowania w zakresie emisji gazów cieplarnianych zgodnie z dyrektywą 2003/87/WE Parlamentu Europejskiego i Rady (Dz.U. L 181).

Metodyka oparta na obliczeniach polega na wyznaczaniu wielkości emisji ze strumieni materiałów wsadowych na podstawie danych dotyczących działalności uzyskanych za pomocą systemów pomiarowych oraz na podstawie dodatkowych parametrów uzyskanych z analiz laboratoryjnych lub wartości domyślnych. Metodykę opartą na obliczeniach można wdrażać w postaci metodyki standardowej, o której mowa w art. 24, lub w postaci metodyki bilansu masowego, o której mowa w art. 25.

[…]”.

12. Artykuł 27 rozporządzenia nr 601/2012 reguluje, jak należy obliczać ilości zużyte w danej instalacji:

„1. Prowadzący instalację wyznacza wartość danych dotyczących działalności w odniesieniu do strumienia danych wsadowych w jeden z następujących sposobów:

a) na podstawie ciągłych pomiarów odnoszących się do procesu powodującego emisje;

b) na podstawie zagregowanych wyników pomiarów osobno dostarczanych ilości, z uwzględnieniem odpowiednich zmian w zapasach.

2. Do celów ust. 1 lit. b) ilość paliwa lub materiału przetworzonego w okresie sprawozdawczym oblicza się jako ilość paliwa lub materiału zakupioną w okresie sprawozdawczym pomniejszoną o ilość paliwa lub materiału wyprowadzoną z instalacji oraz powiększoną o ilość paliwa lub materiału, którą obejmują zapasy na początku okresu sprawozdawczego i pomniejszoną o ilość paliwa lub materiału, którą obejmują zapasy na końcu okresu sprawozdawczego.

[…]”.

III – Okoliczności faktyczne i wniosek o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym

13. Elektriciteits Produktiemaatschappij Zuid-Nederland EPZ NV (zwana dalej „EPZ”) prowadzi elektrownię węglową na terenach portowych i przemysłowych Vlissingen-Oost w pobliżu Borssele w prowincji Zeeland. Elektrownia ma obecnie moc 406 MW i zużywa średnio 2500 t węgla kamiennego na dzień. Węgiel dostarczany jest statkiem przez jeden z portów znajdujących się na tym obszarze. Dostawcą jest sztauer o nazwie OVET, mający siedzibę w pobliżu portu. OVET składuje węgiel wyładowany ze statku i przeznaczony dla EPZ w dwóch mobilnych lejach, a następnie przemieszcza je do miejsca składowania EPZ, określanego zwykle także jako skład węgla.

14. Centralny punkt składu węgla leży około 800 m od granicy elektrowni węglowej. Działka, na której znajduje się elektrownia węglowa, jest oddzielona od miejsca składowania drogą publiczną. Węgiel ładowany jest zgarniarką z miejsca składowania na przenośnik taśmowy. Przenośnik ten przebiega ponad drogą publiczną do elektrowni. Tam węgiel jest mielony a następnie doprowadzany do instalacji spalającej.

15. EPZ może umieścić na składzie węgla ładunek około dwóch statków. Węgiel składowany jest od sześciu miesięcy do jednego roku, zanim zostanie spalony w elektrowni.

16. EPZ jest objęta systemem handlu emisjami i dlatego z tytułu emisji gazów cieplarnianych zobowiązana jest do zwrotu uprawnień do emisji. Liczba wymaganych uprawnień określana jest na podstawie dostarczonej ilości węgla. EPZ wnosi jednak o pozwolenie na obniżenie tej ilości o pewną stałą wartość procentową.

17. Sporne jest przy tym tylko, czy samozagrzewanie węgla uzasadnia obniżkę. Należy przez to rozumieć, że część węgla zostaje utracona podczas przechowywania na składzie węgla poprzez spalenie w wyniku samozagrzewania. W przestrzeniach między kawałkami węgla tlen z powietrza reaguje z nim i wytwarza ciepło, przez co dochodzi do utraty części węgla. Proces ten prowadzi wprawdzie do emisji CO_2, ale nie przyczynia się do wytwarzania prądu w elektrowni.

18. Niderlandzka Raad van State zwraca się zatem do Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej o udzielenie w drodze orzeczenia prejudycjalnego odpowiedzi na następujące pytania:

„1) Czy sytuacja taka jak niniejsza, w której węgiel przechowywany jest na składzie węgla, w którym dochodzi do emisji CO_2 wskutek samozagrzewania, centralny punkt składu znajduje się w odległości około 800 m od granicy elektrowni węglowej, obie działki oddzielone są drogą publiczną a węgiel z miejsca składowania transportowany jest do elektrowni przenośnikiem taśmowym przebiegającym ponad drogą publiczną, jest objęta pojęciem instalacji w rozumieniu art. 3 lit. e) dyrektywy 2003/87/?

2) Czy wyrażenie »paliwo wyprowadzone z instalacji« zawarte w art. 27 ust. 2 rozporządzenia nr 601/2012 dotyczy sytuacji takiej jak niniejsza, w której dochodzi do utraty pewnej ilości węgla podczas przechowywania na składzie węgla w wyniku spalania wskutek samozagrzewania?”.

19. EPZ, rząd niderlandzki i Komisja Europejska przedstawiły uwagi na piśmie. Ponieważ Trybunał uznał na tej podstawie sprawę za wyjaśnioną w stopniu wystarczającym, na podstawie art. 76 § 2 regulaminu postępowania przed Trybunałem odstąpiono od przeprowadzenia rozprawy.

IV – Ocena

20. Zgodnie z art. 12 ust. 3 dyrektywy 2003/87 do dnia 30 kwietnia każdego roku operator musi zwrócić z tytułu każdej instalacji ilość uprawnień, która odpowiada skontrolowanej na podstawie art. 15 całkowitej emisji z instalacji w trakcie poprzedniego roku kalendarzowego. W postępowaniu głównym nie chodzi wprawdzie jeszcze o zwrot uprawnień, lecz jedynie o kontrolę na podstawie art. 15, niemniej wynik tej kontroli jest determinujący dla ilości wymaganych uprawnień.

21. Poprzez niniejszy wniosek o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym Raad van State zmierza do wyjaśnienia, czy emisje CO_2 spowodowane samozagrzewaniem przy składowaniu węgla na składzie elektrowni węglowej musi być pokryte uprawnieniami do emisji. Oba pytania zmierzają do tego, czy w systemie dyrektywy 2003/87 skład należy przyporządkować do instalacji elektrowni (zob. niżej sekcja A) i ewentualnie czy można nie uwzględniać paliwa utraconego wskutek samozagrzewania, ponieważ zostało „wyprowadzone z instalacji” (zob. niżej sekcja B).

A – *W przedmiocie pojęcia instalacji*

22. Instalacją w rozumieniu art. 3 lit. e) dyrektywy 2003/87 jest stacjonarna jednostka techniczna, gdzie przeprowadzana jest jedna lub więcej czynności wymienionych w załączniku I oraz wszelkie inne czynności bezpośrednio z nimi związane, które mają techniczne powiązania z czynnościami prowadzonymi na danym miejscu i które mogą mieć wpływ na emisje i zanieczyszczenie środowiska.

23. Spalanie paliw w instalacjach o całkowitej nominalnej mocy cieplnej przekraczającej 20 MW jest zawarte w załączniku I do dyrektywy 2003/87. Elektrownia prowadzona przez EPZ posiadająca moc 406 MW jest zatem objęta systemem dyrektywy.

24. EPZ podkreśla wprawdzie, że składowanie węgla nie jest czynnością wymienioną w załączniku I do dyrektywy 2003/87. Skład węgla może być jednak częścią elektrowni.

1. W przedmiocie pojęcia instalacji

25. Definicja instalacji zawarta w art. 3 lit. e) dyrektywy 2003/87 charakteryzuję się czterema elementami. Jest tam mianowicie mowa, po pierwsze, o stacjonarnej jednostce technicznej, gdzie przeprowadzana jest jedna lub więcej czynności wymienionych w załączniku I, jak też, po drugie, o innych czynnościach bezpośrednio z nimi związanych, które, po trzecie, mają techniczne powiązania z czynnościami prowadzonymi na danym miejscu i, po czwarte, mogą mieć wpływ na emisje i zanieczyszczenia środowiska.

26. Między różnymi wersjami językowymi istnieją wprawdzie różnice dotyczące tego, czy inne czynności bezpośrednio związane z główną czynnością przeprowadzane są w obrębie jednostki technicznej czy też poza nią [6], niemniej różnice te są mniejsze niż się wydaje.

27. Pojęcie „jednostki technicznej" nie jest bowiem zdefiniowane i dlatego można je interpretować swobodnie. Rozstrzygające muszą być w konsekwencji pozostałe elementy definicji, a więc bezpośrednie powiązanie innej czynności z czynnością wymienioną w załączniku, techniczne powiązania obu czynności oraz skutki dla środowiska.

28. Nie należy tych elementów definicji instalacji interpretować zwężająco, gdyż w przeciwnym razie istnieje ryzyko, że niektóre emisje gazów cieplarnianych zostaną wyłączone z danej instalacji a zarazem z systemu dyrektywy 2003/87.

29. Składowanie węgla na terenie elektrowni celem jego późniejszego spalenia w elektrowni nie jest wprawdzie wymienione w załączniku I do dyrektywy 2003/87, lecz już z definicji instalacji wynika, że również inne czynności należy przyporządkować do instalacji, jeżeli tylko związane są bezpośrednio z czynnością główną, tutaj spalaniem. W wypadku spornego składowania węgla występuje taki bezpośredni związek, gdyż składowane paliwo jest niezbędne dla funkcjonowania pieca elektrowni.

30. Ten bezpośredni związek zostaje skonkretyzowany przez element powiązania technicznego. Należy przyjąć, że takie powiązanie istnieje, gdy dana czynność jest zintegrowana we wspólnym procesie technicznym z czynnością główną, która otwiera zakres zastosowania dyrektywy 2003/87. Ma to miejsce w postępowaniu głównym już ze względu na przenośnik taśmowy do elektrowni. To że obie części instalacji oddzieloną są drogą i w pewnej odległości od siebie, ma natomiast znaczenie drugorzędne.

31. W końcu emisje CO_2 spowodowane samozagrzewaniem pokazują, że składowanie może mieć wpływ na emisje i zanieczyszczenie środowiska. Nie można wykluczyć dalszych oddziaływań na środowisko spowodowanych odkrytym składowaniem węgla kamiennego przykładowo w postaci drobnego pyłu.

32. Stąd skład węgla taki jak w postępowaniu głównym stanowi część elektrowni.

2. W przedmiocie szczególnych pojęć instalacji

33. Wniosek ten potwierdzają nieco bardziej specyficzne definicje instalacji w dziedzinie spalania śmieci zgodnie z art. 42 ust. 1 dyrektywy w sprawie emisji przemysłowych i zgodnie z art. 3 pkt 8 tak zwanej dyrektywy Seveso III w sprawie kontroli zagrożeń poważnymi awariami związanymi z substancjami niebezpiecznymi [7].

6 — Komisja, Guidance on Interpretation of „Installation" and „Operator" for the Purposes of the IPPC Directive, wersja 1, kwiecień 2007 r., s. 1.

7 — Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2012/18/UE z dnia 4 lipca 2012 r. w sprawie kontroli zagrożeń poważnymi awariami związanymi z substancjami niebezpiecznymi, zmieniająca, a następnie uchylająca dyrektywę Rady 96/82/WE (Dz.U. L 197, s. 1).

34. W wypadku spalarni odpadów magazynowanie odpadów, czyli paliwa, jest wyraźnie określone jako część danej instalacji. Również na podstawie dyrektywy Seveso III instalacje obejmują składowiska, które są niezbędne dla ich działania.

35. Wprawdzie obie te definicje dostosowane są w pierwszym rzędzie do specyficznych celów danych regulacji, niemniej tak samo jak definicja dyrektywy 2003/87 mają na celu dążenie do uwzględnienia w szerokim zakresie regulowanych w danym wypadku skutków dla środowiska. W tym zakresie obie te szczególne definicje ilustrują, że instalacje co do zasady obejmują również niezbędne w każdym wypadku składowanie.

36. Szczególne znaczenie ma przy tym definicja w dziedzinie spalania odpadów, gdyż odnosi się ona do instalacji spalania, a elektrownia jest również instalacją spalania. Definicja ta pokazuje, że instalacje spalania zwykle posiadają skład paliwa.

3. W przedmiocie celów dyrektywy 2003/87

37. EPZ reprezentuje jednakże stanowisko, że w świetle celów dyrektywy 2003/87 pojęcie instalacji należy interpretować w sposób zwężający. EPZ podkreśla w tym kontekście w szczególności, że prowadzący skład węgla nie może kontrolować emisji spowodowanych samozagrzewaniem ani im zapobiec.

38. Stanowisko to opiera się na poglądzie, że rynkowy mechanizm handlu uprawnieniami do emisji ma skłonić prowadzących instalacje do tego, by powstające przy ich działalności emisje CO_2 zmniejszali na tyle, na ile to możliwe.

39. Nawet gdyby założyć, że prowadzący skład węgla rzeczywiście nie może uniknąć samozagrzewania, to EPZ nie dostrzega jednak, że w tym mechanizmie rynkowym przewidziano również, że w pewnych okolicznościach należy całkowicie zrezygnować z określonych działań, jeżeli z powodu kosztów niemożliwych do uniknięcia emisji przestają one być konkurencyjne.

40. W konsekwencji cele dyrektywy 2003/87 również potwierdzają przynależność składu węgla do elektrowni.

4. W przedmiocie rozporządzenia nr 601/2012

41. Chociaż rozporządzenie nr 601/2012 na pierwszy rzut oka nie odpowiada jednoznacznie na kwestię uwzględnienia emisji ze składu, to ostatecznie ich nie kwestionuje.

42. Wydaje się, że art. 20 rozporządzenia daje możliwość nieuwzględniania składu. Zgodnie z nim prowadzący instalację definiuje granice monitorowania dla każdej instalacji. Nie można jednak rozumieć tej regulacji w ten sposób, że prowadzący elektrownię węglową może wyłączyć należący do niej skład i w ten sposób nie uwzględniać go.

43. Uprawnienie do określenia granic dotyczy bowiem nie instalacji jako takiej, lecz tylko jej monitorowania. Ograniczenie monitorowania, które pozwalałby na nieuwzględnienie określonych emisji instalacji, byłoby jednak sprzeczne z celem monitorowania. Zgodnie z art. 5 rozporządzenia monitorowanie ma być bowiem kompletne i obejmować wszystkie emisje z procesów technologicznych oraz z procesów spalania, ze wszystkich źródeł emisji i strumieni materiałów wsadowych związanych z rodzajami działań wymienionych w załączniku I do dyrektywy 2003/87. Samozagrzewanie węgla na składzie jest jednak również źródłem emisji związanym z działalnością elektrowni i dlatego musi być objęte monitorowaniem.

5. W przedmiocie innych form organizacji składowania

44. EPZ zwraca się w tym kontekście, co zrozumiałe, o wyjaśnienie, czy inna organizacja składowania ewentualnie wyklucza jego włączenie do elektrowni. Dla udzielenia odpowiedzi na wniosek o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym wyjaśnienie to nie byłoby wprawdzie nieodzowne, niemniej mogłoby to wesprzeć ostateczne rozstrzygnięcie sporu między EPZ a właściwymi jednostkami niderlandzkimi w przedmiocie uwzględnienia składu. Dlatego Trybunał powinien się zatem w tej kwestii wypowiedzieć.

45. Element powiązania *technicznego* pokazuje, że nie może się rozchodzić o gospodarczą organizację czynności, na przykład o to, czy wykonywana jest ona przez inny podmiot (outsourcing). Rozstrzygające jest raczej jej zintegrowanie w procesie technicznym z czynnością główną, która otwiera zakres zastosowania dyrektywy 2003/87.

46. Dlatego też ustawodawca w motywie 6 oraz art. 4 ust. 3 i art. 5 ust. 2 dyrektywy w sprawie emisji przemysłowych, gdzie używane jest niemal to samo pojęcie instalacji, wziął pod uwagę możliwość występowania różnych operatorów, którzy prowadzą różne części jednej instalacji.

47. Potwierdzają to również specyficzne definicje instalacji w dziedzinie spalania odpadów i opanowania zagrożeń poważnymi wypadkami z udziałem substancji niebezpiecznych. Pokazują one, że instalacji nie można traktować w sposób wyizolowany, lecz że obejmują one regularnie proces techniczny, który należy oceniać w jego całości.

48. W konsekwencji wybór środków technicznych służących połączeniu części instalacji również nie może być rozstrzygający, dopóki części te są powiązane w instalacji w jednym procesie technicznym. Używany przenośnik taśmowy jest zatem tylko przykładem powiązania technicznego. Inne połączenia o mniej stacjonarnym charakterze, jak choćby ciężarówki, również można by sobie wyobrazić.

49. Odległość między składem paliwa a miejscem spalania może mieć przy ocenie takiego procesu technicznego jedynie walor poszlakowy. Im dalej są od siebie oddalone, tym mniejsze prawdopodobieństwo, że chodzi o bezpośrednio powiązany proces techniczny. Niemniej skład przejściowy, który prowadzony jest wyłącznie celem zaopatrywania konkretnej elektrowni, również w dużej odległości należy uznać jeszcze za część elektrowni.

50. Podobnie rzecz ma się przy zaopatrywaniu innych odbiorców z tego samego składu. Byłoby ono poszlaką dla tego, że skład ten nie jest częścią instalacji elektrowni. Dopóki jednak głównym celem składu pozostawałoby zaopatrywanie elektrowni, nadal należałoby zakładać istnienie jednolitej instalacji. Przemawia za tym również art. 27 ust. 2 rozporządzenia nr 601/2012, który należy omówić w dalszej części. Ta regulacja zakłada bowiem wyraźnie, że z jednej instalacji można zaopatrywać w paliwo innych odbiorców.

51. Wynika z tego, że składu praktycznie nie można wyłączyć z instalacji poprzez inne formy organizacyjne. Przedsiębiorstwo musiałoby natomiast oddzielić składowanie węgla strukturalnie tak mocno od elektrowni, by wykluczony był techniczny związek z elektrownią.

6. W przedmiocie odpowiedzi na pytanie pierwsze

52. Podsumowując, na pytanie pierwsze należy w konsekwencji odpowiedzieć w ten sposób, że elektrownię węglową i skład węgla służący jej zaopatrywaniu, w którym dochodzi do emisji CO_2 wskutek samozagrzewania, należy przyporządkować tej samej instalacji w rozumieniu art. 3 lit. e) dyrektywy 2003/87, gdy są one połączone ze sobą jako części wspólnego procesu technicznego celem funkcjonowania elektrowni.

B – *W przedmiocie opuszczenia instalacji*

53. Poprzez pytanie drugie Raad van State zmierza do wyjaśnienia, czy węgla spalonego w wyniku samozagrzewania nie należy uwzględniać przy obliczaniu emisji, ponieważ został wyprowadzony z instalacji.

54. Pytanie to opiera się na procedurze obliczania emisji, którą ustanowiono w art. 27 ust. 2 rozporządzenia nr 601/2012. Zgodnie z nim ilość paliwa lub materiału przetworzonego w okresie sprawozdawczym oblicza się jako ilość paliwa lub materiału zakupioną w okresie sprawozdawczym pomniejszoną o ilość paliwa lub materiału wyprowadzoną z instalacji oraz powiększoną o ilość paliwa lub materiału, którą obejmują zapasy na początku okresu sprawozdawczego i pomniejszoną o ilość paliwa lub materiału, którą obejmują zapasy na końcu okresu sprawozdawczego.

55. Zgodnie z wytycznymi Komisji ilość wyprowadzona z instalacji oznacza wykorzystanie dla innych instalacji lub części instalacji, które nie podlegają systemowi dyrektywy 2003/87[8]. Wyprowadzenie z instalacji ma tym samym miejsce, gdy paliwa rzeczywiście zostały dostarczone do innych instalacji lub części instalacji, które faktycznie nie podlegają systemowi.

56. EPZ stoi jednak na stanowisku, że również paliwo utracone wskutek samozagrzewania zostaje wyprowadzone z instalacji. Opiera się ona przy tym na założeniu, że skład jako taki nie jest objęty dyrektywą 2003/87.

57. Założenie to zmierza jednak tylko do tego, by zrewidować wykładnię pojęcia instalacji w odniesieniu do składu. Z przedstawionych już powodów skład jest jednak częścią instalacji elektrowni. Stąd nie można go ponownie wyłączyć z instalacji w oparciu o przepisy dotyczące monitorowania emisji z instalacji.

58. Należy natomiast stwierdzić, że węgiel utracony w wyniku samozagrzewania nie zostaje wyprowadzony z instalacji, lecz utlenia się w obrębie instalacji, czyli że spala się w rozumieniu art. 3 lit. t) dyrektywy 2003/87. Samozagrzewanie jest następstwem składowania paliwa celem spalenia w elektrowni, jest więc związane z głównym celem instalacji, który uzasadnia jego włączenie do systemu dyrektywy 2003/87.

59. Każda inna wykładnia art. 27 ust. 2 rozporządzenia nr 601/2012 sprzeciwiałaby się poza tym celowi art. 5 tego rozporządzenia, jakim jest zagwarantowanie kompletnego monitorowania wszystkich źródeł emisji instalacji.

V – Wnioski

60. Proponuję zatem, aby Trybunał orzekł, co następuje:

1) Elektrownię węglową i skład węgla służący jej zaopatrywaniu, w którym dochodzi do emisji CO_2 wskutek samozagrzewania, należy przyporządkować tej samej instalacji w rozumieniu art. 3 lit. e) dyrektywy 2003/87/WE ustanawiającej system handlu przydziałami emisji gazów cieplarnianych we Wspólnocie, gdy są one połączone ze sobą jako części wspólnego procesu technicznego celem funkcjonowania elektrowni.

8 — „The Monitoring and Reporting Regulation – General guidance for installations. MRR Guidance document no. 1” Komisji Europejskiej z dnia 16 lipca 2012 r. (zwane dalej „wytycznymi MRR”), s. 60.

2) Węgla kamiennego, do którego utraty dochodzi podczas przechowywania na składzie węgla w wyniku samozagrzewania, nie należy uznawać za „paliwo wyprowadzone z instalacji" w rozumieniu art. 27 ust. 2 rozporządzenia (UE) nr 601/2012 w sprawie monitorowania i raportowania w zakresie emisji gazów cieplarnianych zgodnie z dyrektywą 2003/87/WE.